ולמחר הושוו. שמזרו בהן כ"ה: **קב ומחצה.** ירושלמי' שהן ז' לוגין וביצה וחומש ביצה למדה מדברית והוא עומר לגלגולת עשירית האיפה שחייב בחלה כדכתיב עריסותיכם[ט] כדי עיסת מדבר והוסיפו שתות בירושלים נמצא שם מדבריות נכנסות בחמש ירושלמיות ולוג הנשאר וביצה וחומש ביצה עולין לוג ירושלמי שהלוג מדברי שהה ביצים נכנסין בחמשה ביצים גדולים נמצא הלוג חסר ביצה גדולה תן ביצה וחומש ביצה חמת ביצה גדולה שהחומש הוא שתות מלבר [טופ] על הביצה נמצאו שהה ביצים גדולים שהן לוג גדול הרי הן שהה לוגים ירושלמי' הרי קב ומחצה: **משהגדילו המדות.** היא מדת לפורי שעולפת שתות על ירושלמית [י]נמצאו הו' לוגין ה': **ה' רביעים.** לוגין שהן רביעית הקב: **חמשה ועוד חייבין.** דסבר רבי יוסי מדה מדברית היו ביצים גדולים שמלאו והכי נמי א"ר יוסי בעירובין בפרק כילד משתתפין (דף פג:) כמה שיעור חלי פרס שני ביצים שותקות והתם מפרש הלי ועוד אחד מכ' בביצה לכל ביצה: **חין.** י"ב לוג: **פוסלין.** אם נפלו לתוכן קודם שנשלם אבל אם נשלם שוב אינו נפסל ואפילו המשיך לתוכן אחרי כן אלף פעמים: **שחייב אדם כו'.** כלומר הין אינו לשון משנה אלא לשון תורה אלא כך שמעה מפי שמעיה ואבטליון. ורבותי מפרשין [בגשון] משה רבינו ולבי מגמגם שהרי בכמה מקומות לא הקפיד על כך: **שני גרדיים משער האשפות.** במסכת עדיות[כ] מפ' למה הוזכר שם אומנותם ושם מקומם לומר שלא יתנע אדם עצמו מבית המדרש שאין לך אומנות פחותה מגרדי שאין מעמידין ממנו לא כהן גדול ולא מלך כדאמרינן בקדושין (דף פב.) ואין שער בירושלים פחות משער האשפות והכריעו בעדותן כל חכמי ישראל: **כל הנשים.** הרוחות דס: **דיין שעמן.** לטמא טהרות משעת רחיצתן ואילך: **מפקידה לפקידה.** למפרע. בדקה היום ומצאתה טהורה ובדקה לסוף שבוע ומצאתה טמאה חוששין למגעה מבדיקה ראשונה ואילך שמא עם מילוך ידיה ראתה: **מעת לעת ממעט על יד מפקידה לפקידה.** שני זמנים החוכרו בה למפרע להלך אחר הקל שבהן אם מפקידה לפקידה יתר על מעת לעת הלך אחר מעת לעת ואם מעת לעת יתר על מפקידה לפקידה הלך אחר הפקידה: **ממעט על יד.** ממעט אחריו: **לחמור.** פלוגתא היא [ל]דב"ש וב"ה גבי מביאין גדיס ונדות וסומכין בי"ט: **כי קאמר רב הונא היכא דליכא פלוגתא דרבוותא.** שלא מקומות שאמר רב הונא לא נחלקו בהן רבותיהן הראשונים אבל אמיכה כל האבות ב"ד [מ] והנשאים מיוסי בן יועזר עד הלל נחלקו בה במסכת חגיגה [טז.]: **הכולר.** ענבים לדורכן בגת. ולאיזו הכולר לעמוקין משקה היוצא מהם אין מכשירים דלא ניחא ליה: **שמאי אומר כוכשרו.** בין הנלקף מהן על גביהן. ואע"ג דאזיל לאיבוד לאדר שאותת מן הסלים גזירה שמא יבצרו בקופות: **המלכות.** הרשעה רומי: **פעמה.** התחילו לכוכשן: **הלל ושמעון.** רבן שמעון בנו של הלל היה: **ורבן גמליאל.** הוא רבן גמליאל הזקן: **ושמעון.** הוא [ג] רבי שמעון הנהרג עם הרוגי מלכות והוא היה אביו של ר"ג דבעריה לרבי יהושע בן חנניה (ברכות פ"ד דף כז:) ושעשה מחלוקת עם ר"מ בן הורקנוס (ב"מ פ"ד דף נט:): **כפני הבית.** בעוד הבית קיים: **ק' שנה.** אחרונים שלפני החורבן המתיל נשיאותו של הלל ופרנסו אלו אחרונה דורות ק' שנה אלמא הלל קודם לחורבן ק' שנה: **ואילו יוסי בן יועזר.** קדים להלל כמה דורות במסכת אבות[מ]: אתו

אלא שלמה גזר לקדשים. מימה דבפ"ק דפסחים (דף יט: ושם) קאמר רבי עקיבא זמינו שאין טומאת ידיים במקדש ופריך ולימא שאין טומאת ידים וכלים במקדש ומשני רב יהודה ידיים קודם גזירת כלים נשנית ל"ל רבה והא תרוייהו בו ביום גזרו דתנן הספר והידים והכלים כו' והשתא מאי קפריך רבה והא ידים דקדש דמיירי התם שלמה גזר וכלים גזרו בי"ח דבר ויש לומר דר"ע אי"ח דבר קאי שהיה מחדש וה"ק זמינו שבשעתא בי"ח דבר בדיני ידיים שלא לגזור טומאת ידים במקדש ורב יהודה דשני ידים קודם גזרת כלים נשנית דהיינו בימי שלמה ולהכי לא נקט ר"ע אלא ידים משום דלעולם הוי [ד] זה זכות במקדש אפילו בימי שלמה אפילו הכי חוזר ומקשה לו רבה והא תרוייהו כו' משום דלא משמע ליה לישנא הכי:

שלמה גזר כו'. והשתא לא הוי צריך לשנויי דאיתהו גזור ולא קבלו מיניייהו אלא אתהו גזור לתנות כו' ואילפא קאמר דידיס דגזור שלמה מתלתן לטריפה אלא מסמע ליה דקאי אילפא אי"ח דבר [מ"י]:

שמאי אומר מקב לחלה הלל אומר מקבים. ירושלמי מפרש טעמא דשמאי והלל משום דאיפה י"ח קנים ועשירית מלבר הייגו ב' קנין ונאותו שיעור צריך להפרים חלה להלל ושמאי סבר דצריך ב' חלות לעומר שהיו עושין ממנו ב' אכילות אחת בבוקר ואחת בערב וכשיעור אכילה אחת חשיב שמאי עיסת מדבר: **רבי** יוסי אומר ה' פעורין ה' ועוד חייבין. דקסבר דלשית עירבוביכם שכשיפרש חלה שעדיין יאמר כדי עיסת מדבר ואור"ת דאין למחוק בפרק כלל גדול (לקמן דף עז.) וכפ' אלו עוברין (פסחים דף מח.) דמייתי התם תמהה רבעים ועוד קיימין בחלה דאתיא כר' יוסי[ט]:

אלא שלא דנו דיני נפשות. מימה דוקמת ועלית אל המקום דדרשינן מיניה (סנהדרין יד: פז.) מלמד שהמקום גורם לא כתיב אלא בזקן ממרא ובזקן ממרא גופיה לא כתיב אלא בהמרתאו שצריך שיהיה עליהם במקומן אבל לדונו יכול אע"פ שאין ב"ד הגדול בלשכת הגזית ואין נראה לומר דבעינן שיהיו במקומן בשעת עבירה כמו בזקן ממרא דהא בזקן ממרא לא על המרתאו לבד מיתייב אלא עד שיחזור לעירו ועשה כהוראתו ואהא לא כתיב מקום ועוד דלא מציגו בשום מקום שהיו בודקין אם היו ב"ד בלשכת הגזית בשעת עבירה אם לאו[מ]: אתו

אשלמה גזר לקדשים ואתו אינהו וגזור אף לתרומה גופא אמר רב יהודה אמר שמואל י"ח גזרו ובי"ח נחלקו והתניא הושוו בו ביום נחלקו ולמחר הושוו גופא אמר רב הונא בג' מקומות נחלקו שמאי והלל [ט]שמאי אומר מקב חלה והלל אומר מקבים וחכמים אומרים לא כדברי זה ולא כדברי זה אלא [י]קב ומחצה חייב בחלה משהגדילו המדות אמרו חמשת רבעים קמח חייבין בחלה ר' יוסי אומר ה' פטורין ה' ועוד חייבין ואידך [יא]הלל אומר מלא הין מים שאובים פוסלים את המקוה [יב]שחייב אדם לומר בלשון רבו שמאי אומר תשעה קבין וחכמים אומרים לא כדברי זה ולא כדברי זה עד שבאו ב' גרדיים משער האשפה שבירושלים והעידו משום שמעיה ואבטליון [יג]ששלשה לוגין מים שאובין פוסלים את המקוה וקיימו חכמים את דבריהם ואידך [יד]שמאי אומר כל הנשים דיין שעתן והלל אומר מפקידה לפקידה ואפילו לימים הרבה וחכמים אומרים לא כדברי זה ולא כדברי זה אלא [טו]מעת לעת ממעט ע"י מפקידה לפקידה ומפקידה לפקידה ממעט על יד מעת לעת ותו ליכא והאיכא [טז]הלל אומר לסמוך ושמאי אומר שלא לסמוך כי קאמר רב הונא היכא דליכא פלוגתא דרבוותא בהדייהו והאיכא [יז]הבוצר לגת שמאי אומר הוכשר והלל אומר לא הוכשר בר מיניה דההיא דהתם קא שתיק ליה הלל לשמאי: יוסי בן יועזר איש צרידה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים גזרו טומאה על ארץ העמים ועל כלי זכוכית: והא רבנן דשמנים שנה גזור [יח]דאמר רב כהנא בשחלה ר' ישמעאל בר' יוסי שלחו לו ר' אמור לנו ב' וג' דברים שאמרת [יט] (לנו) משום אביך שלח להם כך אמר אבא ק"פ שנה עד שלא חרב הבית פשטה מלכות הרשעה על ישראל פ' שנה עד שלא חרב הבית גזרו טומאה על ארץ העמים ועל כלי זכוכית מ' שנה עד שלא חרב הבית גלתה לה סנהדרין וישבה לה בחנויות למאי הילכתא א"ר יצחק בר אבדימי לומר שלא דנו דיני קנסות דיני קנסות ס"ד אלא אימא שלא דנו דיני נפשות וכי תימא בפ' שנה נמי אינהו הוו והתניא הלל ושמעון גמליאל ושמעון נהגו נשיאותן [כ](לפני) הבית מאה שנה ואילו יוסי בן יועזר איש צרידה ויוסי בן יוחנן הוו קדמי טובא אלא

מסורת הש"ס

א) עדיות פ"ה מ"ב. ב) עדיות פ"ה מ"ג. ג) [ברכות מז. וש"נ], ד) עדיות פ"ה מ"ח נדה ב, ה) מעילה פ"ח מ"ח. ו) [לקמן ח. ע"ש לגי: תולין ל:], ז) ע"ז מ:, ח) [ע"ל בפנ"], ט) [במדבר טו], י) נמצא הו' לוגין חמש שהן ה' רביעי הקב שהקב ד' לוגין פע"ל וכ"ה בפי' הברטנורא [אולם לפי הנה' מהרש"ל לוגין ה' הוא ס"ד מלבר לפניני וכ"ע ופד"ש ה' רבעים צריך למחוק אות ה' וכ"ה בדפוס ישן], כ) [כתובות פ"ה], ל) ר"ל דשמלי והלל, מ) [פ"ה מ"ב ד' ומ"ג], נ) [וע"ע תוס' עירובין פב: ד"ה שבעה ותוס' פסחים מח: ד"ה ממקום], ס) [וע"ע תוס' ע"ז מ: ד"ה מלמד כי' ותוס' קנה"דרין יד: ד"ה מלמד].

מוסף רש"י

כל הנשים דיין שעתן. אם לאחה דם די לנו אם תעמא תרומה וטהרות שהגע בהן משעת לאיה ואילך, ולא לאחרינן כי היכי דהשתא אשתכח דם בכנת החיצון, לא היה בדקה נמי תקמי הכי הוה לישתכח וטמלי בית הרחם הטמודיה, וקיימא לן בפ' יצא דיבן (נדה ב.) כל הנשים משמתות בכנת החיצון (נדה ב.), מפקידה לפקידה. בשמת עם פלוק דיה לאחה וטמלי בית הרחם העמודיה (שם). לא כדברי זה. שהחמיר יותר מדי, דאיתא טלי טלי ימים רבים לא מוקמי ליה טמלי בית הרחם, ולא כדברי זה. שמיקל יותר מדי (שם). מעת לעת ממעטת על יד מפקידה לפקידה. אם יש ימים הרבה בין בדיקה לבדיקה, לא מעתאין לה לטלה טהרות דבר וכיי אלא לחתם שנתעבקה בהם מאתמול בשעה הזאת, ונצא מעת לעת ממעטת זמן מפקידה לפקידה (שם). ומפקידה לפקידה ממעטת על יד מעת לעת. אם היה זמן מפקידה לפקידה מרובי מזמן מעת לעת, הילכם אחרי לבקל, כגון בדקה עלמה אחרית ומצאתה טהורה וחזרה ובדקה ערבית ומצאתה עמאה, לאחרינן לקמן בחמני (שם יא.), פעמים בריכה לטיית בדקה אחרית וכן הבמאת, לא מעתאין טהרות של ליל אחם דהא בדקה אחרית ומצאתה טהורה, ולכא לאיתר דהוי דם מחמאול בהלי שעתא אלא הגי עיהרות המבדיקה אחרית ולא מעתאין, דהייני מפקידה לפקידה, על יד. על כח מפקידה לפקידה הא בא וממעטי, כמו פוסל על ידי דיכמות (לו.) וכן הבוצר (נדה שם). הבוצר לגת. לדרכן בגת ולעמות מהן יין. הוכשר. לענין טיומאה בחשקה הנלקף, הילא ולבך הן עיומדין ניחא ליה בחלי דעיקר מנייהו (ע"ז לפ.). ששטה מלכות. שלטה מלכות רומי (שם ר"ה). בחנויות. מקום בהר הבית הנתון בחנות (שם לגירסת בחנות) מקום היה בירושלים וכן אמר (סנהדרין מא.). דיני קנסות. אינם ומתפה ושלשים של עבד שנתנה תורה לנגה אחת ליקר ולוילל, ומאחר שלא יהיו בלשכת הגזית לא דני ונעלי דיני קנסות, דכתיב בתשלומי כסף שהיא קנס אבר ישראל אלהים, דהייני מוחתין ומסוכין כסם רבי, דאמרינן בסנהדרין.

עין משפט נר מצוה

קיד א מיי' פ"ח מהלכות אחר מתנת הטומאות הלכה ח:
קמו ב מיי' פ"ו מהלכות כלאים הלכה טו
סמג עשין קמח טור שו"ע יו"ד סימן מט סעיף ו ועיין שו"ע יו"ד סימן שכד סעיף ח:
קמז ג מיי' פ"ד מהלכות מקוואות הלכה כ סמג עשין רמח טור שו"ע יו"ד סימן לא סעיף טו:
קיז ד מיי' פ"ג מהלכות טומאת מקדש ומיקדש הלכה ד סמג עשין רמט:

הגהות הב"ח

(א) גמ' וגו' דברים שבאמרת משום כל"ל ותיבת לגי נמחק: (ב) רש"י ד"ה מי קאמר וכו' הלכות ב"ק עם הגפיאים וכו' כמסכת חגיגה. נ"ב ס' אין בזוכרין בע"ז סוף פ"ח: (ג) ר"ה המעמון הוא שנקרא רשב"ג הנהרג עם הרוגי: (ד) תוס' ד"ה אלא וכו' הוי זכות זה במקדש:

רב נסים גאון

מלא הין מים שאובין פוסלין את המקוה. שיעור הין ר"ב לוג. והקב יש בו ד' לוגין. הנה כנו' קבין ל"ו לוג. וכירושלמי מבואר בכמה עדיות ובתלמוד בפרק ערבי פסחים, וקבא מגלן דארבע לוגי הויא, דתניא (עדיות פ"א) הלל אומר מלא הין מים שאובין פוסלין את המקוה, וכמה הין ר"ב לוג, שמי אומר ט' קבין שהן ל"ו לוג, אלמא קבא ארבעה לוגי הויא. ולוגא מגלן דארבעה רביעיתא הויא, דתניא (מנחות דף פז) הין, וחצי הין ושלישית ההין ורביעית ההין [ר]לוג, וחצי לוג ורביעית [הלוג]. אלמא לוג ארבעה רביעיתא הויא, ובגמרא דשחיט מדרש (שם דף פס) אמרו והין תריסר לוגי הוי דכתיב יהיה זה, זה בגימטריא ר"ב לוגי הואי.

רבינו חננאל

ואסיק' שלמה חיקן טומאה לידים לקדשים, והלל ושמאי גזרו לתרומה נמי, ולא קבילו מיניייהו, אתו תלמידיהן גזרו וקבילו מנהון. אמר רב יהודה בי"ח דבר נחלקו יבי"ח גזרו, ואסיק' בי"ח שנחלקו בו ביום, למחר הושוו. אמר רב יהודה אמר שמואל בג' מקומות נחלקו שמי והלל שמי אומר מקב חלה כו'. וכולן מפורשים במשנתנו בתחלת עדיות והיא מסכת בחיותא. ארץ העמים. יוסי בן יועזר איש צרדה ויוסי בן יוחנן איש ירושלים גזרו על

מתו

מתו

מתו